

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ V

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 8 Νοεμβρίου 2018, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Βλαχάκη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνα Ζώη (εισηγήτρια) και Αγγελική Μυλωνά, Σύμβουλοι, Ευφροσύνη Παπαδημητρίου και Χριστίνα Κούνα, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Κωνσταντίνος Τόλης, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ιωάννα Ευθυμίου, Γραμματέας του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 17 Οκτωβρίου 2012 αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό του ... του ..., κατοίκου ... (οδός ... αριθμ. ...), ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου του δικηγόρου ... (Α.Μ./Δ.Σ. Κατερίνης 252).

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπήθηκε νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Παναγιώτη Λαμπρόπουλου.

Με την υπό κρίση αίτηση, η οποία αναπέμπεται στο παρόν Τμήμα προς νέα εκδίκαση δυνάμει της 2141/2017 αποφάσεως της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί να καταλογιστεί ο καθ' ου η αίτηση με το ποσό των σαράντα οκτώ χιλιάδων εξακοσίων επτά ευρώ και εννέα λεπτών (48.607,09), το οποίο αντιστοιχεί σε ισόποσο περιουσιακό όφελος που φέρεται ότι απέκτησε κατά τη διάρκεια της δημόσιας υπηρεσίας του ως υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να δικαιολογείται η νόμιμη προέλευσή του.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του καθ' ου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της και

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε την δικογραφία και

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την ένδικη αίτηση, που ασκείται κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 του ν. 2343/1995 και 12 του ν. 3213/2003, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί να καταλογιστεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ο καθ' ου με το συνολικό ποσό των σαράντα οκτώ χιλιάδων εξακοσίων επτά ευρώ και εννέα λεπτών (48.607,09), διότι, σύμφωνα με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργήθηκε επί της περιουσιακής του κατάστασης κατά τα έτη 1999-2008 από την Οικονομική Επιθεωρήτρια της Οικονομικής Επιθεώρησης Θεσσαλονίκης Παρασκευή Γεωργιάδου, διαπιστώθηκε ότι κατά τη διάρκεια της δημόσιας υπηρεσίας του ως υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών απέκτησε ισόποσο περιουσιακό όφελος του οποίου δεν δικαιολογείται η νόμιμη προέλευση. Η αίτηση αυτή νομίμως εισάγεται προς νέα συζήτηση ενώπιον του παρόντος Τμήματος μετά την έκδοση της 2141/2017 απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου αυτού, με την οποία έγινε δεκτή αίτηση του καθ' ου για αναίρεση της 3820/2013 οριστικής απόφασής του και αναπέμφθηκε η υπόθεση στο V Τμήμα για την εκ νέου εξέτασή της, και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω στην ουσία της. Το παρόν δε Τμήμα, ως δικαστήριο της αναπομπής, περιορίζεται στην έρευνα των επίδικων θεμάτων μέσα στα όρια που διαγράφονται από την αναιρετική απόφαση, χωρίς να δύναται να αποστεί από τα γενόμενα δεκτά από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 116 εδάφια γ' και δ' του π.δ/τος 1225/1981, Α' 304 – Ελ.Συν. Ολ. 2332/2013).

2. Με τις διατάξεις των διαδοχικών περί «πόθεν έσχες» νόμων (ν. 1738/1987, ν. 2429/1996 και ν. 3213/2003) ο νομοθέτης, επιδιώκοντας τον περιορισμό της διαφθοράς στο δημόσιο εν γένει βίο και την πάταξη των αθέμιτων, επί ζημιά του Δημοσίου, συναλλαγών από δημοσίους λειτουργούς και υπαλλήλους, θέσπισε διαδικασία ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης όσων από αυτούς δύνανται, επωφελούμενοι της ιδιότητάς τους, να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε τρίτους

παράνομο (αθέμιτο) περιουσιακό όφελος. Προς τούτο, αφ' ενός επέβαλε στις εν λόγω κατηγορίες προσώπων την υποχρέωση ετήσιας υποβολής δήλωσης περί των κινητών και ακίνητων περιουσιακών τους στοιχείων, αφ' ετέρου θεσμοθέτησε όργανα ελέγχου και επαλήθευσης των δηλώσεων αυτών, προβλέποντας, περαιτέρω, για την περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί η απόκτηση από τον ελεγχόμενο, ή τα μέλη της οικογένειάς του, κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, περιουσιακού οφέλους, του οποίου η νόμιμη προέλευση δεν μπορεί να δικαιολογηθεί, πέραν των ποινικών κυρώσεων σε βάρος αυτού, και τον καταλογισμό του με χρηματικό ποσό ισάξιο του αδικαιολόγητου περιουσιακού οφέλους, για το οποίο από το νομοθέτη τεκμαίρεται μαχητώς ότι προέρχεται από τη διάπραξη αθέμιτων συναλλαγών, σε βάρος και επί ζημία του Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή, επομένως, το βάρος απόδειξης της νόμιμης απόκτησης του περιουσιακού οφέλους φέρει ο ίδιος ο υποκείμενος στον έλεγχο (Ελ.Συν. Ολ. 1082/2016, 1753/2015, 3649/2013, 2825/2006, αποφ. ΕΔΔΑ Gogitidze κ.α. κατά Γεωργίας της 12.5.2015).

3. Περαιτέρω, προκειμένου το αρμόδιο όργανο να ζητήσει τον καταλογισμό του ελεγχόμενου, λόγω περιουσιακών αυξήσεων και δαπανών άδηλης προέλευσης, οφείλει προηγουμένως να διαπιστώσει την πραγματική περιουσιακή και εν γένει οικονομική κατάστασή του, στηριζόμενο σε πάσης φύσεως στοιχεία, ως προς τα έσοδα και τα έξοδά του, τα οποία πρέπει να ανταποκρίνονται κατά το δυνατόν στην πραγματικότητα (Ελ.Συν. Τμ. V 1298/2018, 2173/2013, πρβλ. 3479/2012). Σε αντίθετη περίπτωση, ήτοι εάν γινόταν δεκτό ότι η αίτηση καταλογισμού δύναται να στηρίζεται σε υποθετικά και όχι αποδεδειγμένα στοιχεία, θα καταστρατηγούνταν οι διατάξεις περί «πόθεν έσχες», οι οποίες σκοπό έχουν τον εντοπισμό των αθέμιτων συναλλαγών των ελεγχόμενων, προς ενίσχυση της διαφάνειας στον πολιτικό και εν γένει δημόσιο βίο, ο οποίος σκοπός εκπληρούται μόνον διά της διενέργειας ελέγχου επί τη βάσει πραγματικών στοιχείων (Ελ.Συν. Τμ. V 1298/2018, 2173/2013, πρβλ. 757/2012).

4. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο καθ' ου διορίστηκε ως υπάλληλος κλάδου ΤΕ Εφοριακών στο Υπουργείο Οικονομικών στις 16.12.1991 και τοποθετήθηκε στη Β' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης, όπου υπηρέτησε μέχρι 14.4.1994, οπότε μετατέθηκε στη Β' Δ.Ο.Υ. Κατερίνης, όπου υπηρέτησε μέχρι τον Ιούνιο του έτους 2001. Με την .../4.4.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ο καθ' ου μετατέθηκε στο ... Τοπικό Ελεγκτικό Κέντρο (Τ.Ε.Κ.) Κατερίνης αναλαμβάνοντας καθήκοντα ελεγκτή από τις 20.8.2001 (βλ. το .../20.8.2001 έγγραφο του Προϊσταμένου του ... Τ.Ε.Κ. Κατερίνης). Στη συνέχεια, με

την .../7.4.2004 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ο καθ' ου αποσπάστηκε στη Β' Δ.Ο.Υ. Κατερίνης στην οποία εν συνεχεία μετατέθηκε με την .../31.12.2004 νεότερη απόφαση, στην οποία άσκησε από τις 19.4.2004 μέχρι το μήνα Ιούνιο του έτους 2008 καθήκοντα ελεγκτή. Κατόπιν της καταδίκης του σε ποινή φυλάκισης δέκα οκτώ (18) μηνών με τριετή αναστολή για παθητική δωροδοκία με την 1153/2008 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Κατερίνης, ο καθ' ου απολύθηκε από την υπηρεσία στις 13.10.2011 βάσει της .../14.6.2011 απόφασης του Πρωτοβάθμιου ΣΤ' Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία του επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης. Εξάλλου, σε εκτέλεση των .../18.6.2008, ΕΜΠ .../10.7.2008 και ΕΜΠ .../20.6.2011 εντολών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών, η Οικονομική Επιθεωρήτρια της Οικονομικής Επιθεώρησης Θεσσαλονίκης Παρασκευή Γεωργιάδου, αφού ήλεγξε την περιουσιακή κατάσταση του καθ' ου κατά τα έτη 1999 – 2008 συνέταξε την ΕΜΠ .../4.4.2011 αρχική και τις ΕΜΠ .../20.7.2011 και ΕΜΠ .../15.9.2011 συμπληρωματικές πορισματικές εκθέσεις, σύμφωνα με τις οποίες, κατά την ελεγχόμενη περίοδο, προέκυψε ότι ποσό 48.607,09 ευρώ δεν δικαιολογείται από τα εισοδήματα και τους εμφανείς πόρους του ελεγχόμενου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ανωτέρω πορισματικές εκθέσεις, ο καθ' ου κατά την ελεγχόμενη περίοδο (1999 – 2008) παρουσίασε συνολικά έσοδα ύψους 336.005,63 ευρώ (στα οποία συμπεριλήφθηκε και το υπόλοιπο των τραπεζικών του λογαριασμών της 1.1.1999, ύψους 1.434.966 δραχμών και ήδη 4.211,19 ευρώ) και δαπάνες που κατά τον έλεγχο ανέρχονται σε 360.827,17 ευρώ. Έτσι, ενώ κατά το έτος 2008 η αποταμιευτική ικανότητά του ήταν αρνητική κατά το ποσό των 24.821,54 ευρώ (336.005,63 - 360.827,17), το υπόλοιπο των τραπεζικών του λογαριασμών κατά το ίδιο έτος και συγκεκριμένα στις 31.12.2008 ανερχόταν σε 23.785,55 ευρώ, με συνέπεια να προκύψει αδικαιολόγητο περιουσιακό όφελος συνολικού ποσού 48.607,09 ευρώ (24.821,54+23.785,55). Αντίγραφο των ανωτέρω πορισματικών εκθέσεων απεστάλη, με το .../15.12.2011 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών, στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος άσκησε ενώπιον του παρόντος Τμήματος την υπό κρίση αίτηση καταλογισμού.

5. Η αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο έγινε εν μέρει δεκτή με την 3820/2013 απόφαση του V Τμήματος. Συγκεκριμένα το Τμήμα έκρινε ότι ο καθ' ου κατά τη χρονική περίοδο από την 1^η.1.1999 έως τις

19.8.2001 δεν υπείχε υποχρέωση υποβολής δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις των περί πόθεν έσχες νόμων, δεδομένου ότι μέχρι την τελευταία ως άνω ημερομηνία δεν κατείχε τη σχετική υπηρεσιακή ιδιότητα, ούτε ασκούσε ελεγκτικά καθήκοντα, ώστε να υπάγεται στις ως άνω διατάξεις και κατά συνέπεια στο σκέλος των εσόδων αυτού έπρεπε να προστεθεί το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών του ιδίου, της συζύγου και των ανηλίκων τέκνων του της 19.8.2001 (ύψους 1.314.306 δρχ. και ήδη 4.438,17 ευρώ), δηλαδή της προηγούμενης ημέρας της υπαγωγής του, λόγω της απόκτησης της ελεγκτικής ιδιότητας, στις διατάξεις του ν. 2343/1995 και όχι το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο της 1.1.1999, όπως εσφαλμένως είχε γίνει δεκτό στις πορισματικές εκθέσεις της Οικονομικής Επιθεωρήτριας. Ακόμη δέχθηκε ότι ο καθ' ου και η σύζυγός του, κατά τα ελεγχόμενα έτη 2001-2008, εμφάνισαν έσοδα συνολικού ύψους 298.418,17 ευρώ. Ειδικότερα, δέχθηκε ότι τα έσοδά του αναλύονται για την ελεγχόμενη χρονική περίοδο σε 18.906,23 ευρώ για το έτος 2001, 20.785,65 ευρώ για το έτος 2002, 107.862,17 ευρώ για το έτος 2003, 26.731,32 ευρώ για το έτος 2004, 30.828,53 ευρώ για το έτος 2005, 31.831,21 ευρώ για το έτος 2006, 33.971,63 ευρώ για το έτος 2007 και 27.501,43 ευρώ για το έτος 2008. Κατά συνέπεια, δέχθηκε ότι το σύνολο των εσόδων του κατά το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα (20.8.2001 έως 31.12.2008) ανήλθε στο συνολικό ποσό των 302.856,34 ευρώ (298.418,17 + 4.438,17). Επίσης το Τμήμα δέχθηκε ότι ο προσδιορισμός της δαπάνης διαβίωσης του καθ' ου για τα ως άνω ελεγχόμενα έτη, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 23.504,46 ευρώ για το έτος 2001, 24.350,61 ευρώ για το έτος 2002, 25.405,99 ευρώ για το έτος 2003, 30.939,88 ευρώ για το έτος 2004, 32.022,77 ευρώ για το έτος 2005, 33.047,50 ευρώ για το έτος 2006, 34.105,02 ευρώ για το έτος 2007 και 35.196,38 ευρώ για το έτος 2008 και συνολικά στο ποσό των 238.572,61 ευρώ, έγινε βάσει της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών της (τότε) Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) των ετών 1998-1999. Για τον υπολογισμό των ανωτέρω ετήσιων δαπανών, σύμφωνα με την απόφαση του Τμήματος, ελήφθησαν υπόψη από την Οικονομική Επιθεωρήτρια αφενός ο μέσος όρος των μηνιαίων δαπανών διαβίωσης οικογένειας με τέσσερα και από το έτος 2003 με πέντε μέλη, αφετέρου οι ιδιαιτερότητες της οικογένειας του καθ' ου, ήτοι η οικογενειακή κατάσταση αυτού κατ' έτος, το ύψος του οικογενειακού του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και από τις δαπάνες που πρέπει να αφαιρεθούν λόγω της δημοσιοϋπαλληλικής του ιδιότητας (π.χ. μειωμένες δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στέγαση) και, συνεπώς, το ως άνω συνολικό

ποσό για δαπάνες διαβίωσης, κατά τα ελεγχόμενα έτη, κρίθηκε εύλογο από το Τμήμα. Απέρριψε δε ως αναπόδεικτο σχετικό ισχυρισμό του καθ' ου ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι πραγματικές συνθήκες διαβίωσης της οικογένειάς του, αφού αφενός δεν καταβάλλει μισθώματα για τη στέγασή του, αφετέρου τυγχάνει οικονομικής συνδρομής από τον πατέρα και την αδελφή του, εφόσον ο ίδιος δεν αμφισβήτησε στην ουσία τους τα πορίσματα της στατιστικής έρευνας, ενώ, περαιτέρω, δεν επικαλέστηκε προς απόδειξη των ισχυρισμών του συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία. Περαιτέρω, το Τμήμα δέχθηκε ότι από το συνημμένο, στην αρχική πορισματική έκθεση, πίνακα προκύπτει ότι στο σκέλος των δαπανών του καθ' ου συνυπολογίζονται και συγκεκριμένες πραγματικές δαπάνες του, όπως τα ποσά του φόρου εισοδήματος, το κόστος κατασκευής οικοδομής, οι δαπάνες για ασφάλιστρα, οι ιατρικές δαπάνες που αυτός κατέβαλε εντός της ελεγχόμενης περιόδου, πληρωμές τοκοχρεωλυτικών δόσεων για ληφθέν από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δάνειο, δαπάνες για δίδακτρα, όπως οι ως άνω δαπάνες προκύπτουν από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και τα οικεία εκκαθαριστικά σημειώματα φόρου και ανέρχονται συνολικά για το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα (2001-2008) στο ποσό των 75.116,43 ευρώ. Τελικά το Τμήμα δέχθηκε ότι το σύνολο των εξόδων (δαπανών) του καθ' ου κατά τα ελεγχόμενα έτη 2001-2008 ανήλθε στο ποσό των 313.689,04 ευρώ (238.572,61 + 75.116,43). Ακολούθως, το Τμήμα απέρριψε τον ισχυρισμό του καθ' ου ότι οι πορισματικές εκθέσεις, τις οποίες είχε ως έρεισμα η αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, είναι αυθαίρετες ως προς το ύψος του καταλογιστέου ποσού, διότι δεν εφαρμόστηκε η μέθοδος ελέγχου που ακολουθείται από τις Δ.Ο.Υ. για τον υπολογισμό της «ανάλωσης κεφαλαίου» (άρθρο 19 του ν. 2238/1994). Τέλος, το Τμήμα έκρινε ότι ο καθ' ου εμφανίζει στις 31.12.2008 αρνητικό (διαθέσιμο) αποταμιευτικό υπόλοιπο ύψους 10.832,70 ευρώ, δεδομένου ότι το σύνολο των μεν εσόδων του, κατά τα ελεγχόμενα έτη 2001 – 2008, ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 302.856,34 ευρώ, των δε δαπανών του στο ποσό των 313.689,04 ευρώ, στο υπόλοιπο δε αυτό πρέπει να προστεθεί το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών του ιδίου και της συζύγου του, στις 31.12.2008, το οποίο ανήλθε στο συνολικό ποσό των 23.785,55 ευρώ και, ως εκ τούτου, αυτός εμφανίζει συνολικό αρνητικό αποταμιευτικό υπόλοιπο ύψους 34.618,25 ευρώ, το οποίο δεν δικαιολογείται με βάση τα προερχόμενα από εμφανείς και νόμιμες πηγές έσοδά του. Κατόπιν αυτών, το Τμήμα έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση του Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας και περιόρισε το ποσό, που ζητήθηκε να καταλογισθεί με την αίτηση αυτή εις βάρος του καθ' ου, στο ύψος των 34.618,25 ευρώ.

6. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που επελήφθη της από 27.12.2013 αιτήσεως αναιρέσεως του καθ' ου κατά της ως άνω 3820/2013 απόφασης του παρόντος Τμήματος, έκρινε με την 2141/2017 απόφασή της ότι νόμιμα το Τμήμα επελήφθη της υπόθεσης μετά από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία ως έρεισμα είχε την ΕΜΠ .../4.4.2011 πορισματική έκθεση της αρμόδιας Επιθεωρήτριας της Οικονομικής Επιθεώρησης Θεσσαλονίκης, που διενήργησε έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης του αναιρεσείοντος, του χρονικού διαστήματος από 20.8.2001 έως 31.12.2008, κατά το οποίο αυτός είχε υποχρέωση υποβολής δήλωσης της περιουσιακής του κατάστασης, λόγω των καθηκόντων του ως ελεγκτή στο ... Τοπικό Ελεγκτικό Κέντρο και στη Β' Δ.Ο.Υ. Κατερίνης, ανεξάρτητα αν ο έλεγχος αυτός έγινε με αφορμή την πειθαρχική και ποινική του δίωξη, απορριπτομένου συναφώς ως αβάσιμος σχετικού λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο υποστηρίζονταν τα αντίθετα. Ομοίως αβάσιμος και απορριπτέος κρίθηκε και ο λόγος αναιρέσεως ότι το Τμήμα, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 του ν. 2238/1994, δεν δέχθηκε ότι κατά τον έλεγχο των περιουσιακών του στοιχείων έπρεπε να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος που θεσπίζεται από τις διατάξεις αυτές ως προς τον προσδιορισμό του ποσού, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως «ανάλωση κεφαλαίου», ενώ, κατά τους ισχυρισμούς του, αν είχαν εφαρμοσθεί οι ανωτέρω διατάξεις θα προέκυπτε ότι του απομένει προς διάθεση χρηματικό ποσό ύψους 129.951,49 ευρώ. Και τούτο διότι, όπως έγινε δεκτό στην VII σκέψη της ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας, το ποσό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως «ανάλωση κεφαλαίου», κατ' εφαρμογή των διατάξεων των φορολογικών νόμων και των τεκμηρίων δαπανών, που καθιερώνονται με αυτές, δεν συμπίπτει με το διαθέσιμο υπόλοιπο του ελεγχόμενου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των νόμων περί πόθεν έσχες, για τον υπολογισμό του οποίου το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο, ως προς τα έσοδα και έξοδά του, κατά το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα, στηρίζεται σε πάσης φύσεως στοιχεία, που ανταποκρίνονται, κατά το δυνατόν, στην πραγματικότητα, με σκοπό τη διαπίστωση τυχόν απόκτησης από αυτόν αδικαιολόγητου περιουσιακού οφέλους. Σύμφωνα δε με την απόφαση της Ολομέλειας, η αρμόδια οικονομική επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του 2343/1995 και 3B του ν. 3213/2003, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει τον τρόπο υπολογισμού που ορίζουν οι διατάξεις του τότε ισχύοντος φορολογικού νόμου 2238/1994, αλλά διευρευνά και εκτιμά κάθε αποδεικτικό στοιχείο, προκειμένου να ελέγξει τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης του ελεγχόμενου υπαλλήλου. Περαιτέρω, όμως, και εν όψει του προβληθέντος από τον

καθ' ου - αναιρεσεΐοντα ισχυρισμού περί μη επαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης ως προς τον υπολογισμό των δαπανών διαβίωσης του ιδίου και της οικογενείας του, η Ολομέλεια έκρινε ότι το Τμήμα δεν αιτιολόγησε επαρκώς την κρίση του, γιατί το ποσό της δαπάνης μιας μέσης ελληνικής οικογένειας, που αναφέρεται στην έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, για τα έτη 1998-1999, κρίνεται εύλογο ποσό δαπάνης για την οικογένεια του αναιρεσεΐοντος, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η ανωτέρω μέση ετήσια δαπάνη ξεπερνά αρκετά το ύψος του ετήσιου εισοδήματός του, όπως αυτό προκύπτει από τα δεκτά γενόμενα με την προσβαλλόμενη απόφαση πραγματικά περιστατικά (π.χ. ενδεικτικά: έσοδα αιτούντος έτους 2001 ποσού 18.906,23 ευρώ- ετήσια δαπάνη μέσης ελληνικής οικογένειας 23.504,46 ευρώ, έτος 2002 έσοδα αιτούντος 20.785,65 ευρώ - μέση ετήσια δαπάνη 24.350,61 ευρώ, έτος 2007 έσοδα αιτούντος 33.971,63 ευρώ - μέση ετήσια δαπάνη 34.105,02 ευρώ, έτος 2008 έσοδα αιτούντος 27.501,43 ευρώ - μέση ετήσια δαπάνη 35.196,38 ευρώ και ανάλογη υπέρβαση και για τα λοιπά έτη, πλην του έτους 2003 όπου τα έσοδα ανέρχονται στο ποσό των 107.862,17 ευρώ, προφανώς λόγω συνυπολογισμού ποσού στεγαστικού δανείου από το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, το οποίο δέχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ότι έλαβε ο καθ' ου). Κατά συνέπεια, η Ολομέλεια δέχθηκε ότι λαμβάνοντας υπόψη το μέσο όρο δαπανών μιας μέσης οικογένειας, σημαντικού ετησίου ποσού, κάθε χαμηλόμισθος υπάλληλος, όπως ο αναιρεσεΐων, του οποίου τα εισοδήματα από το μισθό του υπολείπονται του μέσου όρου αυτού, εμφανίζει εξαρχής αρνητικό υπόλοιπο μεταξύ εσόδων και δαπανών, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις περί πόθεν έσχες είναι σε κάθε περίπτωση καταλογιστέο εις βάρος του. Ως εκ τούτου, η Ολομέλεια έκρινε ότι το Τμήμα δεν αιτιολόγησε την κρίση του γιατί τα ανωτέρω ποσά ετησίων δαπανών διαβίωσης κρίνονται εύλογα για την οικογένεια του αιτούντος (σημειώνεται ότι αντιστοιχούν σε μηνιαία δαπάνη ενδεικτικά για τα ως άνω αναφερόμενα έτη 1.835,56 ευρώ για το έτος 2001, 1.894,30 ευρώ για το έτος 2002, 2.842,09 ευρώ για το έτος 2007 και 2.933,03 ευρώ για το έτος 2008), αν ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι στην απόφαση του Τμήματος αναφέρεται ότι αυτός, ως δημόσιος υπάλληλος, έχει μειωμένες δαπάνες στέγασης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Περαιτέρω, η Ολομέλεια έκρινε ότι, αν και το Τμήμα δέχθηκε ότι στις δαπάνες του αναιρεσεΐοντος συνυπολογίστηκαν από την Οικονομική Επιθεωρήτρια και ποσά που αποτελούν συγκεκριμένες πραγματικές δαπάνες της οικογενείας του (όπως δαπάνες για ασφάλιστρα, ιατρικές δαπάνες, τόκοι δανείων κλπ.), ύψους 75.116,43 ευρώ, δεν διευκρινίζεται αν στο ποσό της μέσης μηνιαίας και ετήσιας δαπάνης, που έγινε δεκτή

ως δαπάνη του, με βάση την έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, έχουν ληφθεί υπόψη και αυτού του είδους οι δαπάνες, για τον υπολογισμό της μέσης δαπάνης και συνεπώς οι ίδιες δαπάνες στην περίπτωση του μπορεί να έχουν υπολογισθεί δύο φορές, αν και ο αναιρεσείων είχε προβάλλει ενώπιον του Τμήματος τον ισχυρισμό ότι δεν υπήρξε στην περίπτωση του συγκεκριμένο έγγραφο της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, από το οποίο να προκύπτει ποιες κατηγορίες δαπανών περιλαμβάνονται στη μέση μηνιαία οικογενειακή δαπάνη, ισχυρισμός που δεν απαντήθηκε από το δικάσαν Τμήμα. Εν κατακλείδι η Ολομέλεια έκρινε ότι έπρεπε η απόφαση του Τμήματος να αναιρεθεί για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, κατά παραδοχή του σχετικού λόγου αναιρέσεως και να αναπεμφθεί στο αρμόδιο V Τμήμα για την εκ νέου εξέτασή της, με διαφορετική σύνθεση.

7. Ο καθ' ου προβάλλει με το από 8.11.2018 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα ότι το παρόν Δικαστήριο δεσμεύεται από την 1874/2013 αμετάκλητη απόφαση του Τριμελούς Ποινικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία κηρύχθηκε αθώος της κατηγορίας της υποβολής ανακριβούς δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και κατά συνέπεια η ένδικη αίτηση πρέπει να απορριφθεί, δεδομένου ότι από την απόφαση αυτή παράγεται δεδικασμένο βάσει του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Σύμφωνα με την ως άνω 1874/2013 απόφαση του Τριμελούς Ποινικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία έγινε δεκτή έφεση του καθ' ου κατά της 1482/2012 απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Κατερίνης και κατά της οποίας δεν ασκήθηκε κανένα ένδικο μέσο με αποτέλεσμα αυτή να καταστεί αμετάκλητη, αυτός κηρύχθηκε αθώος της κατηγορίας ότι από πρόθεση υπέβαλε ανακριβείς δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009, δηλώνοντας μόνο 5 εκ των 14 τραπεζικών λογαριασμών που διέθετε σε διάφορες τράπεζες της ημεδαπής διότι δεν αποδείχθηκε ότι από πρόθεση απέκρυψε τους λογαριασμούς αυτούς δεδομένου ότι οι λογαριασμοί αυτοί ήταν ανενεργείς και ο καθ' ου είχε την πεποίθηση ότι δεν είχε υποχρέωση να τους δηλώσει. Επομένως ο ως άνω προβαλλόμενος ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η ανωτέρω αμετάκλητη αθωωτική απόφαση δεν περιέχει κρίσεις σχετικά με τα υπόλοιπα των λογαριασμών του καθ' ου, βάσει των οποίων προέκυψε ο καταλογισμός του, ώστε να δεσμεύει το Ελεγκτικό Συνέδριο, αλλά η μόνη κρίση που διαλαμβάνει είναι ότι δεν αποδείχθηκε ότι αυτός από πρόθεση υπέβαλε ανακριβείς δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009.

8. Ως προς το σκέλος του υπολογισμού των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου, στην .../4.4.2011 αρχική πορισματική έκθεση (βλ. σελ. 9) αναφέρεται ότι α) ο υπολογισμός των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου έγινε αφού συνεκτιμήθηκε όλο το αποδεικτικό υλικό που συγκεντρώθηκε (φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος με τα προσαρτηθέντα σε αυτές στοιχεία, έρευνα της Ε.Σ.Υ.Ε για τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς), β) ως αφετηρία υπολογισμού των δαπανών διαβίωσης της οικογένειάς του ελήφθησαν οι έρευνες της Ε.Σ.Υ.Ε. ετών 1998/1999, πληθωρίζοντας ή αποπληθωρίζοντας αναλόγως, γ) το έτος 1999 η οικογένεια του καθ' ου είναι 4μελής και από το έτος 2003 5μελής και δ) συντάχθηκε πίνακας δαπανών διαβίωσης, στον οποίο απεικονίζεται ο τρόπος υπολογισμού αυτών και ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του πορίσματος. Από τον συνημμένο στην πορισματική έκθεση πίνακα προσδιορισμού ετησίων δαπανών προκύπτει ότι, εκτός των δαπανών διαβίωσης, στο σκέλος των δαπανών του καθ' ου υπολογίσθηκαν και ο καταβληθείς φόρος εισοδήματος, το κόστος κατασκευής οικοδομής, δωρεές, πληρωμές τοκοχρεωλυσιών-τόκοι δανείων, ασφάλιστρα, δαπάνη Η/Υ, δίδακτρα και έξοδα νοσηλείας. Επίσης στον πίνακα προσδιορισμού των δαπανών διαβίωσης (που έγινε βάσει της Ε.Σ.Υ.Ε.), αναφέρεται στο τέλος ότι «στα έτη 1999, 2003 και 2004 για τον υπολογισμό της ετήσιας δαπάνης αφαιρέθηκαν οι δαπάνες υγείας και στέγασης και έγινε αποπληθωρισμός της τάξης του 3% όσο το όριο μεταβλητότητας (στατιστικό λάθος)». Κατόπιν τούτων και δεδομένου ότι α) δεν αναλύεται στην πορισματική έκθεση ποιες κατηγορίες εξόδων περιλαμβάνονται στις υπολογισθείσες δαπάνες διαβίωσης (ούτε υπάρχει στο φάκελο έγγραφο της Ε.Σ.Υ.Ε., από το οποίο να προκύπτει ποιες κατηγορίες δαπανών περιλαμβάνονται στη μηνιαία οικογενειακή δαπάνη που ελήφθη υπόψη), β) κατά τον υπολογισμό των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου δεν προκύπτει ότι ελήφθησαν υπόψη οι εξατομικευμένες (πραγματικές) οικογενειακές και κοινωνικές συνθήκες διαβίωσης αυτού, παρά μόνο αποσπασματικά και μόνον για τα έτη 1999, 2003 και 2004, για τον υπολογισμό της ετήσιας δαπάνης των οποίων αφαιρέθηκαν οι δαπάνες υγείας και στέγασης και έγινε αποπληθωρισμός της τάξης του 3%, ενώ αντιθέτως στις λοιπές δαπάνες του συνυπολογίσθηκαν από την Οικονομική Επιθεωρήτρια και ποσά που αποτελούν συγκεκριμένες πραγματικές δαπάνες της οικογένειάς του, χωρίς όμως να διευκρινίζεται αν στο ποσό της μέσης μηνιαίας και ετήσιας δαπάνης, που έγινε δεκτή ως δαπάνη του αιτούντος, με βάση την έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, έχουν ληφθεί υπόψη και αυτού του είδους οι δαπάνες, για τον υπολογισμό της μέσης δαπάνης, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται σαφές από

την πορισματική έκθεση, που αποτελεί έρεισμα της υπό κρίση αιτήσεως, αν οι ίδιες δαπάνες στην περίπτωση του έχουν υπολογισθεί δύο φορές, το Δικαστήριο κρίνει ότι η πορισματική έκθεση περιέχει αόριστη αιτιολογία ως προς τον προσδιορισμό του ύψους των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου. Επιπροσθέτως λαμβανομένου υπόψη ότι η μέση ετήσια δαπάνη, που ελήφθη υπόψη από τον έλεγχο, ξεπερνά αρκετά το ύψος του ετήσιου εισοδήματος του καθ' ου, και κατά συνέπεια, όπως έγινε δεκτό από την Ολομέλεια, ότι κάθε χαμηλόμισθος υπάλληλος, όπως ο καθ' ου, του οποίου τα εισοδήματα από το μισθό υπολείπονται του μέσου όρου αυτού, εμφανίζει εξαρχής αρνητικό υπόλοιπο μεταξύ εσόδων και δαπανών, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις περί πόθεν έσχες είναι σε κάθε περίπτωση καταλογιστέο εις βάρος του, συνάγεται ότι η πορισματική έκθεση πρέπει να αιτιολογεί ειδικώς τη συγκεκριμένη απόκλιση. Εν προκειμένω, όμως, ελλείπει η ειδική αυτή αιτιολόγηση. Συνεπώς, εφόσον η πορισματική έκθεση στερείται της ορισμένης και ειδικής, κατά τα ανωτέρω, αιτιολόγησης ως προς τον υπολογισμό των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου, από το ύψος των οποίων εξαρτάται το ποσό του φερόμενου ως αδικαιολόγητου περιουσιακού οφέλους, του οποίου ζητείται ο καταλογισμός εις βάρος του, η υπό κρίση αίτηση που ερείδεται σε αυτήν δεν παρίσταται επαρκώς ορισμένη και σαφής κατά το σκέλος αυτό. Τούτο δε συνιστά έλλειψη διαδικαστικής προϋπόθεσης της δίκης και δη του ορισμένου του δικογράφου που συνεπάγεται την απόρριψη της αίτησης καταλογισμού ως απαράδεκτης λόγω αοριστίας, της πλημμέλειας αυτής ερευνώμενης και αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (πρβλ. V Τμήμα Ελ.Συν. 663/2017, 647/2016).

9. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί, εκτιμωμένων δε των περιστάσεων της δίκης, να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του καθ' ου, την κατανήφιση των οποίων ζητεί με το από 8.11.2018 υπόμνημά του (άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97, σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως το τελευταίο αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του ν. 3472/2006).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την από 17 Οκτωβρίου 2012 αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό του ... του

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του καθ' ου η αίτηση.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 28 Μαρτίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΖΩΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 24 Ιουλίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΑΚΙΤΖΙΔΟΥ